Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Forskrift om velferd for småfe

§ 1 Formål

Legge forholdene til rette for god helse og trivsel hos sau og geit og sikre at det tas hensyn til dyrenes naturlige behov.

§ 5 Kompetanse

Dyreeier skal ha nødvendig kunnskap om driftsform

For næringsmessig dyrehold:

Fra 2010 skal dyreeier eller ansvarlig for dyrene dokumentere kunnskap.

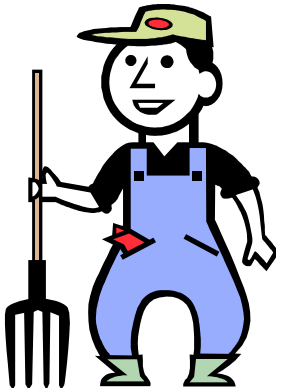

§ 6 Tamhet, flokktilhørighet m.m.

Dyrene skal være tamme nok til å kunne håndteres

Småfe skal holdes løs i grupper

Småfe skal ikke holdes varig bundet

§ 8 Håndtering og utstyr

Håndtering og driving skal skje skånsomt.

Gjeterhund skal ikke påføre dyrene unødig stress

Forbudt å sette annet utstyr på dyrene enn øremerking, bjeller, springsele ved bedekking eller utstyr som brukes av medisinske grunner.

§ 9 Fjerning av kroppsdeler og medisinsk behandling

Det er forbudt å gjøre inngrep og/eller fjerne kroppsdeler på småfe.

Unntatt er nødvendig veterinærbehandling, kastrering, øremerking og avhorning.

Avhorning og kastrasjon skal utføres av veterinær med bruk av bedøvelse og langtidsvirkende smertelindring.

Avhorning av kje tillatt fram til 4 ukers alder.

§ 11 Oppstalling

Tilgjengelig areal per dyr og totalareal skal være tilpasset dyrenes behov.

Småfe skal ha tørr og trekkfri liggeplass, der alle dyrene kan ligge samtidig.

Små lam og kje skal ha tilgang til tett liggeunderlag med tilfredsstillende varmetekniske egenskaper.

Fôrbrett skal være slik at dyrene får normal etestilling.

Spalter og strekkmetall skal være tilpasset dyrenes størrelse

Ved talle; tilstrekkelig strø -> tørt underlag.

§ 11 forts.

Småfe som føder i binger med flere dyr skal gies mulighet til å søke isolasjon.

Syke dyr eller dyr som trenger ekstra tilsyn skal kunne settes i egne garder.

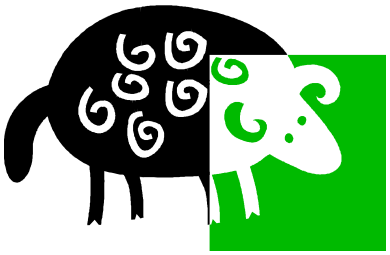

§ 16 Brannsikring

Velg materialer og konstruksjon med tanke på å forebygge brann

Faglig kontroll av elektrisk anlegg hvert 3.år

Småfehold med flere enn 30 dyr skal ha godkjent brannvarslingsanlegg

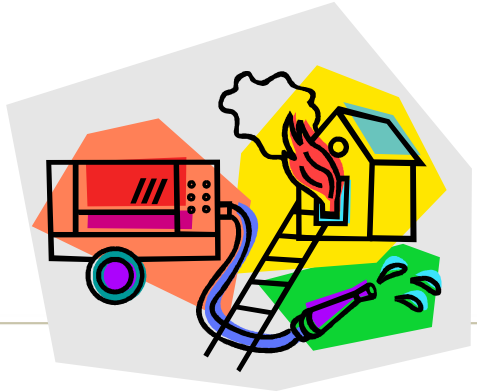

Brannsikring fortsetter

Brannslange eller håndslukkeapparat i alle bygninger med småfe.

Dyrene skal lett kunne slippes ut i tilfelle brann

Nybygg; minst 2 utganger fra hvert dyrerom

§ 17 Driftsformer med enkle dyrerom og utegang

-Krav til liggeunderlag med tilfredsstillende varmetekniske egenskaper der alle dyrene kan ligge samtidig.

-Ikke tillatt med metall eller betong.

-Minimum 3 tette vegger og tak og gi beskyttelse mot vind og nedbør.

-Fòringsplass.

§ 18 Unntak fra kravet om tjenelig oppholdsrom

Må søke MT om tillatelse til å ha dyr permanent ute

(Dyrevernloven § 4 og Forskrift om unntak fra plikten til å sørge for oppholdsrom for dyr)

Vilkår:

-Terreng og vegetasjon skal gi tilstrekkelig ly.

§ 18 forts.

Fòringsplass

Innhegning for samling av dyr. Dyr skal samles minst 2 x årlig for kontroll, merking, behandling mot parasitter etc.

Økt tilsyn ved lamming

§ 19 Tilsyn og stell

Eier/ansvarlig skal sikre nødvendig tilsyn

(minst 2 x pr døgn ved oppstalling inne, 1 x pr uke på utmarksbeite, økt tilsyn ved behov)

Regelmessig stell; klipping, klauvstell…

Fødselshjelp av kompetent person, om nødvendig av veterinær.

§ 20 Fòr og vann

Fòring/beite skal dekke behov for fòr og vann av god kvalitet

Kontinuerlig tilgang på vann

Lam og kje skal ha tilstrekkelig melk/råmelk

Alle dyr skal kunne ete samtidig

Kraftfòr skal lagres slik at dyrene ikke kan komme til det.

§ 21 Sykdom og skade

Forebygge skade og sykdom
Smittebeskyttelse

Syke og skadde dyr behandles forsvarlig.

Ved behov skal veterinær konsulteres

Dersom det kan føre til unødig lidelse å leve videre skal dyr avlives.

§ 21 Sykdom og skade

”Det skal etableres hensiktsmessig smittebeskyttelse.”

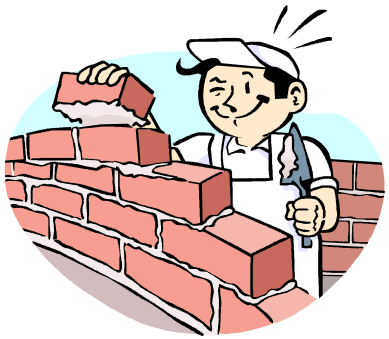

Er det behov for smittevern?

Bakterieinfeksjoner; penicillinresistente bakterier , *Salmonella*; zoonose, luftveisinf., fotrôte, paratuberkulose, andre infeksjoner

Parasitter; resistent innvollsorm

Virus; Munn og klauvsjuke, munnskurv, mædi, blåtunge, Schmallenbergvirus,

Hvordan få smitte i besetningen?

Livdyrhandel

Beitekontakt

Persontrafikk

- **Veterinær, rådgiver, dyrebilsjåfør, turister, avløser, naboen, andre besøkende.**

Viktig i smitteforebygging:

1. **Holdninger**
2. **Gode rutiner for å hindre overføring av smittestoff til eller fra besetningen.**
3. **Kunnskap**

Retningslinjer for smittesluse i storfefjøs

Med smittesluse menes **organisering av persontrafikk** slik at smittestoff så langt det er praktisk mulig ikke bringes med inn eller ut av besetningen.

Det skal være et **tydelig skille** mellom husdyrrom og øvrig sone på gården.

I smitteslusen skal det skiftes til besetningens overtrekkstøy og fottøy

Minimumskrav til smittesluse

- Egen plass for besøkendes klær og fottøy
- Tydelig markert skille mellom rein og urein sone
- Egne støvler og overtrekksklær til besøkende
- Rein plass til koffert og utstyr i slusa og på fjøset
- Spylepunkt med slange til vask av støvler, frakk og utstyr. NB ikke på melkerommet.
- Håndvaskepunkt med såpe og varmt/kaldt vann ***helst*** utenom melkerommet. Reint håndkle eller helst tørkepapir.

HER PÅ GÅRDEN

ønsker vi å beskytte oss mot smitte.
Vær snill og benytt gårdens over-
trekkstøy når du går inn i fjøset.
- Ta kontakt med dyreeier.

Takk for din omtanke!

HELSETJENESTEN FOR
STORFE

§ 22 Journal

Eier skal føre opptegnelse over sykdom, skade, defekter og dødsfall.

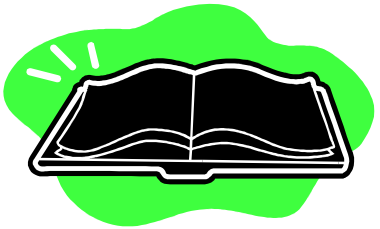

§ 23 Avliving av småfe i dyrehold

Bedøving og avliving utføres av kyndig person.

Bedøvelse; anbefaler boltepistol

Fritt prosjektil også tillatt.

Små lam/kje kan bedøves med slag mot hodet.

Avblødning påbegynnes umiddelbart

§ 24 Mosjon, uteområdet og klima

Minst 16 uker på beite.

Skal også, når

forholdene ligger til rette for det, gies mulighet til å være ute utenom beitesesongen.

§ 25 Slipp og hold av småfe på utmarksbeite

-Bare friske dyr i bra hold slippes på beite

-avkom sammen med mor

-avkom uten mor skal være over 8 uker, følge voksen sau og ta til seg nok fòr

§ 26 Forebyggende tiltak

Dyr skal beskyttes mot rovdyrangrep, helsefare, underernæring, trafikkskader m.m.

§ 27 Hjemsanking om høsten

Dyreeier har ansvar for at småfe på utmarksbeite hentes hjem i god tid før det ventes frost eller snøfall om høsten.